

Spis treści

Od Autora, czyli co Czytelnik wiedzieć powinien	9
CZĘŚĆ PIERWSZA	
Cywilizacja	15
Rozdział 1. Ludność. Rodzina	19
1.1. Prokreacyjny zapal ludzkości?	19
1.2. Zostać czy emigrować? Migracje	21
1.3. Rozkwit miast	32
1.4. On i Ona. Rodzina, miłość, życie seksualne	40
Rodziny europejskie	40
Rodziny amerykańskie	45
Rodziny latynoskie	46
Rodziny chińskie	49
Rodziny japońskie	52
Rodziny muzułmańskie	54
Rodziny afrykańskie	57
Rozdział 2. Cywilizacja przemysłowa	59
2.1. Rolnictwo i hodowla	59
2.2. Przemysł. Usługi finansowe. Handel	67
Do 1850 roku	67
Po 1850 roku	76
2.3. Gospodarcze centra i peryferie świata	80
Rozdział 3. Człowiek: codzienność i jakość życia	91
3.1. Od dylizansów do samochodów. (Nie)przyjemności podróżowania	91
Koleje żelazne	94
Parowce i kanały	98

Samochody, samoloty, jazda po mieście	102
Podróże i turystyka	107
3.2. Komunikacja społeczna. Obieg informacji. Prasa	109
3.3. Przestrzeń prywatna. Dom. Mieszkanie	115
3.4. Higiena. Zdrowie	118
3.5. Choroby świata	124
Rozdział 4. Edukacja. Nauka	129
4.1. Alfabetyzacja. Szkolnictwo elementarne i średnie	129
4.2. Szkolnictwo wyższe. Nauka i jej upowszechnianie	136
Rozdział 5. Kultura artystyczna. Światowe centra i peryferie	144
5.1. Kultura w życiu publicznym	144
5.2. Stolice kultury artystycznej	146
5.3. Późne oświecenie i nowy klasycyzm	160
5.4. Czas na romantyzm	162
5.5. Pozytywizm, realizm, impresjonizm	168
5.6. Modernizm. Zapowiedź XX wieku	174
Rozdział 6. Fenomen kultury masowej	181
6.1. Nadejście kultury masowej	181
6.2. Sport. Kultura fizyczna	184
CZĘŚĆ DRUGA	
Polityka 1789–1914	191
Rozdział 1. Europa 1789–1914	193
1.1. Europa tapnęła 1789–1814	193
Preludium europejskich rewolucji: lata 1782–1788	193
Rewolucja we Francji	195
I Republika Francuska. Jakobini	213
Republika termidoriańska. Zmęczona rewolucja 1794–1799	224
Francja Napoleona. Napoleońska Europa	230
Europa w czasie rewolucji francuskiej i za Napoleona	247
Decydujące lata 1812–1814	254
Kongres wiedeński 1814–1815	262
Powrót Burbonów i... Napoleona na 113 dni	269
1.2. Europa 1815–1847. Między restauracją a rewolucją	272
Czy pełna restauracja była możliwa?	272
Przemiany społeczne a rozwój instytucji państwa	274
Myśl polityczna: konserwatyzm, liberalizm, socjalizm, anarchizm, idea narodowa	278
Rewolucja kontra restauracja 1815–1830. Rosyjscy dekabryści, niemieccy burszowie, włoscy karbonariusze	287
Aspiracje narodów Europy Środkowej i Bałkanów	291
Grecy i Grecja. Trudna niepodległość	299
Rewolucja lipcowa. Rewolucje lat 1830–1834	303
Niespokojnie na Wyspach. Kwestie irlandzka i społeczne. Czartyści	308
1.3. Europejska epoka uniesień 1848–1850	311
„Przedwiośnie”	311
Od rewolucji lutowej we Francji do cesarstwa Napoleona III	312

Niemcy przed wielką próbą zjednoczenia	317
„Narody habsburskie” przeciwko Habsburgom. Dzielni Węgrzy	321
Piemont w boju. Papież w poniewierce. Włoskie republiki	327
Czym była Wiosna Ludów i co z niej pozostało?	330
1.4. Rosja i wojna krymska 1853–1856	333
Rosja przed wojną krymską	333
Wojna krymska i jej skutki	336
1.5. Era demokratyzacji 1850–1914	342
Nowe społeczeństwo i nowe państwo	342
Kwestie religijne. Laicyzacja	345
Szczęśliwi Włosi. Zjednoczona Italia a Watykan	353
Szczęśliwi Niemcy. Nieszczęśliwi Austriacy. Załamani Francuzi	360
II Rzesza	371
Austro-Węgry	377
Francja III Republiki, jej północni i iberyjscy sąsiedzi	383
Wielka Brytania i jej skandynawscy sąsiedzi	388
Rosja 1861–1914	392
1.6. Polityka europejska	401
Kryzys bałkański i kongres berliński 1878	401
Sojusze i bloki militarne. Sprzeczności i konflikty 1879–1913	405
Bałkany i wojny bałkańskie 1912–1913	414
Rozdział 2. Australia i Nowa Zelandia	419
Rozdział 3. Ameryka Północna	424
3.1. Ustrój i rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych	424
3.2. Amerykańska mentalność i religijność	431
3.3. Indianie i murzyńscy niewolnicy	436
3.4. Ameryka w ogniu. Wojna secesyjna	439
3.5. 1865–1914: „złoty wiek Ameryki” i „era postępu”	447
3.6. Kanada	454
Rozdział 4. Ameryka łatynoska	458
4.1. Wojna o niepodległość	458
4.2. Krajobraz po wojnie. Galimatias etniczny, narodowy, wyznaniowy	469
4.3. Religijność i mentalność Łatynosów	472
4.4. Dzieje wewnętrzne 1830–1914. Teoria i praktyka polityczna	475
4.5. Meksyk i Ameryka Środkowa. Rewolucja meksykańska 1910	481
Rozdział 5. Otwarcie Dalekiego Wschodu	485
5.1. Chiny. Państwo. Mentalność i religie	485
5.2. Obcy w granicach Chin	489
5.3. „Rozdarcie Chin”. Bokserzy. I Republika	498
5.4. Japonia	503
Rozdział 6. Świat islamu. Arabowie. Imperium osmańskie	512
6.1. Saudyjscy wahhabici. Arabscy chrześcijanie. Egipski eksperyment Muhammada Alego	513
6.2. Kraje Maghrebu. Podbój Algieru przez Francuzów	517
6.3. Imperium tureckie (osmańskie): znaki kryzysu i kurs na Europę	519
6.4. Imperium tureckie po wojnie krymskiej. „Chory człowiek Europy”	522
6.5. Ormianie. Rewolucja młodoturecka 1908	525

6.6. Arabowie po wojnie krymskiej. Egipt i nacjonalizm	528
6.7. Persowie i Afgańczycy	531
Rozdział 7. Kolonializm. Świat według europejskiego krawca	534
7.1. Dlaczego kolonie? Dlaczego kolonializm?	534
7.2. Strategie panowania kolonialnego	540
7.3. Indie Brytyjskie	543
7.4. Indie Holenderskie (Indonezja) i Indochiny Francuskie	557
7.5. Afryka na południe od Sahary: mieszkańcy, wyznania, mentalność	562
7.6. Afryka na południe od Sahary: penetracja, niewolnictwo, państwa afrykańskie	566
7.7. Kolonialny podział Afryki	571
7.8. Wojny kolonialne	584
Burowie i wojna burska 1899–1902	584
Wojna hiszpańsko-amerykańska 1898	588
Wojna rosyjsko-japońska 1904–1905	591
7.9. Ostateczny podział świata i jego europeizacja. Europa triumfuje. Świat się niepokoi	596
Rozdział 8. „Kwestie” do rozwiązania	600
8.1. Kwestia robotnicza	600
8.2. Kwestia kobieca	610
8.3. Kwestia narodowa. Nacjonalizm	617
8.4. Kwestia żydowska	622
Rozdział 9. Nadchodzi wielka wojna 1914–1918	629
9.1. Zbrojenia. Propaganda wojenna	629
9.2. Sarajewo i początek wielkiej wojny	633
9.3. Czy można było uniknąć wojny?	636
Tablice chronologiczne	639
Bibliografia	653
Indeks nazwisk	668
Indeks nazw geograficznych	696
Spis map	713
Spis tabel	714
Spis wykresów	714